

ita contradistinguendo istos presbyteros voto regulari quoque se obligantes, ab aliis Religiosis.

Quod probari obserbam ex pluribus demonstrationibus, cum coniuncta, & naturali regula, ut *lingula que non profanat*, &c. attendendis. Primo scilicet quod tam Religionem quam Sacerdotium inclusit sub eodem verbo, profecti fuerint, dum iuxta communem usum, in Sacerdotibus secularibus non datur iste terminus profundi; Secundum quia sublequentia verba, clare demonstrant hanc dispositionem direccam, et ad excludendum successione Ecclesiæ, vel monasteriorum, ac substitutionem loci filii; Tertio quia in Clericis secularibus non defederat Sacerdotium pro imprimendo statu Ecclesiastico irretractabili, ac inhabilitatis ad suscipiendam legitimam problem, & conservandam agnationem, cum hunc effectum producat primus ordo sacer Subdiaconatus, idèo ne videtur subfusratio differencia, cui solos Sacerdotes excludere voluerit, non autem Diaconos, & Subdiaconos, signum clarum, quod inveniuntur in illo Sacerdotio, quod aquipollat statu regulari, verificabiliter, iuxta unam opinionem (licet iuxta curiam, quoniam quandoque egredi oportet, ut styllo extero satisficeret, cum præmissa percuterent casum magis dubitabilem Clericorum in factis, venientium sub collectivo nomine, seu generi descendenti, vel agnatorum, que difficultas in hac facti species cœlastabat, ob expremam, ac specificam vocacionem dicti Alberici nomine proprio, & appellativo, & qui utpote testator cogniti habebat meritum dilectionis personalis, quod non concurrerat in reliquo nascituris sub generali, seu collectivo nomine venientibus; Idèo cum dicta testatoris declaratio percutiat solum illos, qui vocari furent sub collectivo, & generali nomine filiorum, & descendenti, non percutiebat casum illius vocati nomine proprio, nam effet species ademptionis, que iuxta quotidiana, ac receptas regulas non effrumenta, dum non confabat testore voluntate facere primogeniturn merito laicalem, neque privare eos, qui post illam agnitionem statum Clericalem, & Ecclesiasticum assumerent, potissimum stante majori coniunctione fanguinis, ac prædilectione in concubitu agnitorum satis remotiorum; Difficilias enim in hac materia cadit, ut exclusi nominantur ab una dispositione, & liberam administrationem tam in vita, quam in morte suorum honorum cum libertate quandocunque descendendi ab ea domo, seu Congregatione, ac redeundi ad dominum propriam, in istis tamen verificabilis non est dicta ratio, seu conclusio.

Et quarto denum fortius, ob cœstantem in Clericis secularibus illam exclusionem ratione, que militat in Regularibus.

Ut enim advertitur supra in Rom. fideic. de Cuppis *d.c.65*, licet profentes in Religione non amittant jura sanguinis, & naturæ, neque definit eis de genere descendenti, vel agnatorum, unde propterea sunt capaces successionis fideicommissariæ, quoties testatoris voluntas non refragetur; Atamen vere, & de facto nullam figuram faciunt in familia. Et quod magis est, non indigenit illo bonorum, ac reddituum notabilis subfusio, quod necessarium est in personis nobilis in faculo viventibus pro familiæ, & agnitionis decoro, ac nobilitate non servandis, & ad quem effectum fideicommissaria, & primogenitura ordinantur, neque de facta bona sunt penes eos, sed penes Religionem, seu monasterium, ipsi Religiosis solius permitta coinvivientibus, seu etiam cum praefecta licentia, quodam honesto, & religioso usu, iuxta ea quia habent in Romana cœnum *17. Maii 1652. cor. Bichio dec. 253. p.11. rec.* & in sua materia *ubi tit. de Regularib.* Et sic non obtinetur finis a testatore voluntis, dum interim quod ille Religiosus naturaliter vivit, familia remanet in statu obscuro, atque bona de facto sunt extra illam; Idèoque neglegit quibundam legulectis rigoribus, attenacitate naturali veritate, ac magna verisimilitudine, quod talis sit testantium voluntas habentium contemplationem agnitionis, & decoris familiæ, de facili permitti debet limitatio regulæ, que ita profitentibus afficit.

Non sic est in Clericis secularibus, quoniam isti vivunt in seculo more aliorum secularium, atque in eis splendide viventibus conservatur de facto memoria, & decor familiæ; Quinimò preferunt in Italia ratione Curia Romanae, et primariarum Ecclesiasticarum Dignitatum, excepis dominibus supremorum Principum, quos Potentatus dicimus, vel illorum Magnatum subditorum prime clavis, qui Principum statui, ac figure fatis approximant, inter reliquos nobiles etiam ordinis magnatibus, majorum figuram faciunt Clerici in Praetorium, vel majori Dignitate constituti, quam laici, majorique indigenit subfusio; Et sic magna differentia est inter unum statum, & alterum.

Quæ differentia bene habetur in primogenitis, ac majoribus Hispania, ut advertitur supra in Bonon. primog. de

BONON. FIDEICOMMISSI DE NASCENTORIIIS

P R O

ÆMILIO DE BLANCHIS

C U M

NASCENTORIIIS.

Causa decisus per Rotam pro Æmilio.

De concursu personarum generis vocati, quibus obstat qualitas, seu defectus natalium; Erat & quando naturales legitimati, vel naturales tantum succedunt in fideicommissis, ac veniant sub genere agnatorum, vel descendenti; Et in specie, ac legitimatio obtenta post factum casum fideicommissari retrotrahatur in præjudicium eorum, quibus jus delatum, vel quæstum est.

S U M M A R I U M.

1. *Facti series.*
2. *Resolutiones cause.*
3. *Distinguntur inspectiones.*
4. *Sententia super statu faci jus quod omnes.*
5. *De materia probationis: filiationis et remissione.*
6. *Quando appellatio filiorum veniant legitimati, et si adiutoria qualitas legitimorum, et naturalium, et quando ferri.*
7. *De patribus, et de limitationibus huius conclusionis.*
8. *Quod in hoc attendatur mos regionis, vel an contemplata sit agnatio.*
9. *Legitimatio Archivii non operatur in præjudicium tertii, nisi affiat voluntas testatoris.*
10. *De potestate Principis legitimandi cum retrotrahitione in præjudicium juris sive quæstii alias successoriis, et post delatum, et agnitione successorum.*
11. *Quod retrotracatio intert ex iudicio testatoris.*
12. *Quod potestas Principis sit inducenda, arque rotæ questione reducatur ad voluntatem ubi agitur de legitimatione immediata concessa ab ipso Principi.*
13. *Concessio Principis intelligitur sine alterius præjudicio.*

14. *Quoniam in illis magistris, non obstante lege foundationis, succedunt Clerici secularis, quamvis in sacris, non tamen regulares, ex dicta differentia ratione, de qua etiam apud Italos, præfertur apud Galeot. contr. 59. n. 6. cum seq. & per totum lib.*

14. Quando legitimati veri in omnibus cœnantur iure legitorum.

15. Quod potestas legitimandi sit de Regalibus.

16. Ea quæ non solent concedi, non veniunt in concessione generali facultatis.

17. Distinguuntur præjudicium accessorum, et consecutivum a præjudicio principali in legitimatione.

18. De Constitutione Pii IV. ubi locum habeat.

19. Quid in reformatis conditæ ante ipsam Bullam.

20. De privilegio illorum de Campegiis cum clausula aditæ, vel non aditæ hereditate quid operetur.

21. Quando dicatur affiserre voluntas testatoris.

22. Monachus assimilatus servus, et gredens dicunt gaudijs postulatio.

23. Ingressus in Religionem purgat maculam naturalium.

24. De differentia inter personas ejusdem generis, vel ubi agitur de transita degeneri ad genus.

D I S C . LXVIII.

P Lures substitutionis gradus ordinavit Joannes Rayne-rius de Nafcentoriis, primo nempe ad favorem ejus filiorum, & descendentiæ masculorum, seu in istorum defœtum legitimatorum, secundum ad favorem filiorum, & descendentiæ ejus filiarum cum codem ordine, prius scilicet legitimorum, deinde vero legitimatorum, dando omnibus facultatem se quandcumque legitimati faciendo etiam post mortem ipsius testatoris, tertio vero non extantibus de ejus descendentiæ masculina, & feminina, ut supra, vocavit cum ordine primogenitorum filios, & descendentes masculos Constantiæ sororis nuptæ Amelio de Blanchis, deincepsque ista linea masculina, vocavit cum codem ordine primogenitura eorumdem Constantiæ, & Amelii; hinc tenimur; Et quartio demum utraque linea prædicta defœta, vocavit filium primogenitum agnati, vel cognati proximioris, cum aliis dispositiōibus ad rem non facientibus; Cum autem nulli superfitur in testatore filii, primum successoris locum occupasset Alexander filius primogenitus prædictarum Constantiæ, & Amelii, cui succedit Pirrus frater unicum habens filium illegitimum, quem per vim, & merum induxit ad profundum in Religione fervorem; Hinc proinde codem Pirro defuncto, dum dictus Amelius in statu regulari reperiebatur, cum præsupposito extinctionis utriusque lineæ masculina, & feminina, & descendentes probations, ut prædictum deducatur in Bonon. fideicommissorum de Victoria 25. Novembris 1667. coram eodem Carpinea, cum qua decisione utope de recenti prodita, & de qua *discrepatur*. In hac disputatione processum fuit, & quidem reflectingo etiam ad veritatem, videbatur bene hanc probationem conclidi ex pluribus administris in prima decisione deducitur, ponderans cum coniuncta regula, *sententia que non profat*, &c.

Tertius punctus questionis in genere, an filii legitimati per scriptum, tam in parte dispositiva, quam in conditioni vel venient in hujusmodi dispositionibus, pariter modi can habuit disputationem, quoniam ubi non agitur de concurvo non legitimis, & naturalibus per veritatem ejusdem generis, vel substitutionis gradus, sed agitur de transitu linea ad lineam, seu de uno substitutionum gradu ad alterum, aut cum contendentibus de expiratione fideicommissi, & libertate bonorum, ita ut supponere oportet totalem defœtum linearum genetis primo vocatis, & tunc, non refragante testatoris voluntate contineat restrictionem ad verē legitimos in constantia matrimonii procreatos, iuxta statum, de quo in Romana de Arronis coram Bichio, *dec. 105. p.9. rec.* recepit et hujusmodi legitimatos succedere in fideicommissis, & sic venire etiam in parte dispositiva, multo magis, ac indubitate ad impediendam purificationem partis conditionalis, ex latè congenitæ per Eugen. *conf. 52. lib. 1. Laderch. conf. 23. Giovagn. conf. 21. lib. 1. Filar. q. 408.*

*Capit. 1. dec. 3. n. 24. cum seq. & hanc opinionem perpetuo tenet Rota antiqua, media, & moderna, ut apud Scaph. *dec. 88. dec. 388. pars. 1. rec. dec. 100. part. 5. dec. 24. 1. par. 9.* Romanæ fideicommissi coram Dimozetto inter suas *foras* repetit. *dec. 28. post Zaffum.* & frequenter in aliis, cum solum difficultas cadat ubi concensus esset cum verē legitimis ejusdem generis, ut advertitur in Romana fideicommissa 8. Junii 1654. coram Veroplio, inherendo antiquæ magistrali decisioni in Civitatis Castelli bonorum 17. Augusti 1669.*

In hujusmodi autem disputationibus, in quibus ego pro Æmilio scribam, quatuor fuerunt puncti, seu inspectio-nes. Primo an dicta sententia super nullitate professionis editæ cum aliis de Blanchis occasione allorum fideicommissorum istius domus, obstat illis reis consuetis non auditis. Secundum super probatione filiationis. Tertiò an filii legitimati, legitimati per recipitum line citatione intercessorum, succedent debent in fideicommissis in exclusionem allorum vocatorum; & quartò a specie, an posito quod tales ita legitimati in genere succedent, id procedere in prædicta causa, in quo legitimato obtenta fuit re non integræ, sed longe post apertum fideicommissum, illudque per alios vocatos agnitos, cum subsequenti temporalis possessione bonorum, & sic an huiusmodi legitimati habent virum retrotrahit, ac esset apta tollere jus tertio quæstum.

Et licet DD. distinguere soleant, seu dictam conclusio-nem limitaret, quando ageretur de dispositione ordinata per honestam matronam, seu aliam personam nobilem, aut bene morigerantem verisimiliter abhorrentem hujusmodi illegitimos in peccato gentios, ut patet ex Filar. *ibid. supra*, & Giovagn. *conf. 21.* idèoque non in hac materia nimis involvent, attamen revera id nullam habet certam, & determinatam regulam generalem, sed pariter deciso pender à singulorum causum particularibus circumstantiis, verisimilem testatoris voluntatem studientibus, unde

Rus declaravit ipse testator acquisivisse nonnulli suis laboribus, & dispensiis, & periclo ordinario, & comando, che detti suoi heredi non la poflano in nesfuna modo, & per nesfuna caufa etiam neccaria venderlo, obligarla, alienarla, cangiaria, o farne eſto, ma a morte di detti Salustio, & Carolo, ſia de loro figli legittimi, & naturali però; Et ſe per caſo tutti due morifero ſenſi, alij quod abitij vobis, & mandato, che ſucceda Artemisia de Nigris, ſua filia legittima, & naturale, & mortuam, ſucceda il pia propinquuo della Cafa de Nigris, poche ipſe testator voluit, & mandauit pre diſtum Rus ſemper conſervare in famiglia, mundo durante, ne vuole, che li ſigli di eſti heredi di altri, che verranno in detta ſucceſſione la poffino obligare, alienare, vendere, permuat, ten quomodo libet diſfrabere, preterea ſempre la linea masculina alla feminina, & prohibet uterque ex parte deſtituta ſubtantia voluntatis reſtoratur, non autem per attendant ſubtantia voluntatis reſtoratur, non autem per verbi uita utibi.

Prohibendo etiam detractionem legitima ex hoc prædicto, ne diſmembraretur, ac etiam quod diuidi non poſſet, ſed ſemper per ſuccelfores poſſideretur indiuiduum, & pro comuni, mundo durante; Cum autem defuncto Salustio abique prole tota hereditas conſolidata eſſet in Carolo, iuſtis filiis, & heredes dictum prædictum dederunt in ſolūtum Petro Dragina ejusdem Caroli creditori, contra quem Laurentius, & fratres neptos ejusdem Caroli et Jo. Domingo filio judicium iuſtiterunt vigore fideicommissarii praedicti ad eorum favorem purificati, Cimique in partibus plurim pro utrque parte edita eſſent voluminofa reſponſa, hiſ communiciati, pro parte rei conuenti confutus fuſi de proprio iudicio.

In praefatis autem reſponsis, ſeu allegationibus ſcribentes hinc inde cum magno otio, ac labore ex Fataro, & aliis apud eum cumulaverant quantum habetur circa regulam deductam ex celebri confil. 21. Oldradi ejusque limitationes, nec non circa regulam, & limitationes deductas ex vulgaris gloſ. in l. Lucca, ff. de vulgar. & popl. An ſciliat, & quando filii in conditione poſiti ceneſantur vorati, & quatenus ceneſantur vorati, ac ceneſantur gravati, ſuper hiſ nimium fe diſfundendo.

Reſpondi inanem videri hunc laborem, utpote in quaſtionibus à caſo controverſia extrancis, dum reſtorator in caſu quo ex filiis, primò in uitatu ſuperficietis filiis, illos expreſſe vocati in verbis ſupra registratis, ibi, ma a loro morte ſa de loro filiis, unde propter non caderat quatuor de qua apud Oldrad. d. conf. 21. vere percutiens deficitiam conditionis, five ſubstitutionis, ut ita ſuperficietis filiis bona efficiatur libera. Minime altera refutans ex d. gloſ. in l. Lucca, quin in claris, & expreſſis numquam intrant preſumptions, & arguenda ad vulgarem text. in l. ille, aut ille.

SUMMARIUM.

1. Facti ſeries.
2. De fundamento cum quibus procedebatur in caſa.
3. Quod aſtent extraanea a caſo controverſie.
4. An ſub nomine filiorum in parte conditionali veniant ne poterem ſcribentes.
5. An veniant in parte dispositiva ita ut gravatus reſtitueret filii, ceneſantur reſtitueret neptibus remittere.
6. Vocatio filii in quibus de poſito effetur fortitudo, iſſi non ceneſantur gravati reſtitueret eorum filii, atque ex vocatione aktiva non infertur ad paſſivam.
7. Fallit ex conjectura.
8. Habent pro ſequela dicuntur habere intentionem fundatam.
9. Ponderant plures conjectura inducentes dictam falleniam.
10. Reſpondet singulis conjecturis predictis.
11. Mixtura ſeminarum, & cognatorum excludit contemplationem agnationis.
12. Stant bene ſimil agnationem contemplari in uno genere perfonarum, & non in alio.
13. Quomodo iſta materia decidenda ſit, & quando conjeturantur efficas, vel inefficas.

DISC. LXX.

Stephanus de Nigris Caſtri, ſeu Oppidi Barilis Rapollenſis, ſeu Melphieniſis diocesis, inuitus hereditibus Salustio, & Carolo filiis, particularem diſpositionem ordinavit, in quodam rure, ſeu prædio, cum iuriendo stylo, partim latino, & partim materno ſermone per verba præcifa.

Huius ipſe testator declaravit, Che nella ſua heredità laſcia tra l'altre robe una Moſſaria feminatoria, & quod quidem

peſſim legiſtari, multo magis conſetur vocatio jam legiſtimatorum, & non alio modo, & non alio tempore, De theoria & Cumanis in locum ita remittit,

In hac domo de Victoris quatuor ordinata fuerunt diuersis temporibus fideicommissa; Unum ſciliat uisque ab anno 1519, per Leonellum; Alterum à Vincenzo; Alterum ab Antonio, & alterum à Benedetto. Cumque ex eodem Benedetto duo tuſſent ſuperficies filii, qui problem procreauit, Antonius ſciliat abavus Victorii, & Hieronymus avus Benedetti, mediante Fabio dicti Hieronymi filio naturali, diuſtumque Victorius prole deſperatus iudicium ex remedio, diffamari instituerit contra dictum Benedetto euquio lex filios masculos, ſuper dictorum fideicommissorum expiratione, ac horum libertatem coram V. Legato Bononiæ, ab iuſtiſia tentata introducti per appellacionem eaſa in Rotam coram Carpino, divisa fuerunt dubia; Primo ſciliat aſſumptum fuit dubium ſuper filiationem, quaſdum iſſi effectus tertio prejudiciale in fideicommissariis, ac feudalibus, vel emphyteuticis ſuſcipientibus principaliſter deſiderari ſoleat, quod inuictus viri cuiſoſtia permaneat, ut alii ad eam de tempore concepiſſionis non patueret acceſſus, & ſuper quo ſcribentes in contrarium nimium inſiftabant cum magno cumulo autoritatum, & deciſionum, quarum omnium loco ſufficit deciſio Farſen. coram Corrado 23. Januarii 1647. Id enim recēt procedit in illis partibus qui ſuſcipiunt ex inerenti, ſeu aliaſ in honeſta muliere, aut ex vii pediſſa, ut erat caſus in dicta Bonon. de Canobis cum ſimilibus, fecis autem ubi ex muliere nobilis, & qualificata in ſtu honeſtatis, ſub partem, vel conjunctarum cuſtodia vivente, ex qua partis ſuſcipi non ſolent, nec poſſunt, niſi mediabitur ſuſtutis, ac favorem agnatorum legitimorum, ſed cedebat dubium, an convenienter dicto Benedetto, tanquam deſcendentis ex radice infeſta.

Quatenus pertinet ad primam, quamvis tam ſcribentes in contrarium, quamlibet, qui pro hac parte mecum ſcribent, magnas, ac penè voluminofas edenter informatiōnes, ſuper ſingulis probationum ſpeciebus, vel admīnistris, & coniecturis, que in hac materia deduci ſoleat, cumulant de phalanges doctrinarum, ac deciſionum ſuper carendum probationum, vel conjecturarum canonizatione, vel reſpective rejeſſione, tranſcribendo oppoſitorum pro rejeſſione, ſeu inuſufficienti probationi plenē deducta apud Carini. 3. deciſ. 136. alias deciſ. 167. par. 8. recent. In altera Bononiæ, fideicommissi de Victoris, deciſ. 8. & 134. part. 12. recent. & in altera Bonon. fideicommissi de Canobis, in qua ego ſcribam pro excluſione filiationis 30. Januarii, & 28. Junii 1662. coram Albertago; Et conveſto, non illi cumulando ex qua plenē deducuntur apud Orthob. deciſ. 251. apud Burras deciſ. 530. & 725. apud Rojas deciſ. 159. cum aliis deductis in huius caſa deciſionibus.

Mihil tamen iſte labor inanis videbatur, dum pro me ſenſi clara incepit et certam regularum ſtatuerit, ſeu veritatem defuſe ex doctrinis, & deciſionibus, quodque ob unum caſum ita deciſum alter quoque pariterem decidi debeat, ut frequens eft pragmatiſcorum error; Ita ſiquidem fuit queſtiones magis facti quam juris, in quibus cum impossibile ſit certam veritatem, perfeclamque probationem dare quoad partem, cuius reſpectu etiam in illis, qui in conſtantia matrimonii procreantur, illam dare oportet praemittimus perneſſe deducendam ex admīnistris, & coniecturis; Hinc impoffibilia eft certam, ac determinatam regula dare, tanquam in materia conjecturali reſidentem in iudicis prudenti arbitrio, diuerſimode regulando juxta diuerſorum caſum, ſe circumſtantias, ob quas, ut in hac materia fideicommissaria quotidie experimur, frequenti contigit, quod eadem individuæ coniecture in uno caſu approbantur, in altero vero reprobantur, quoniam ita unius, vel alterius facti qualitas exigit, inſpecta conditione locorum, & temporum, ac perfonarum &c. Illa ſolum generali regula ſtatuta circa probationis differentiam inter effectus parti prejudicialeſ, praetorians ſciliat almentorum, ſeu etiam capacitatibus aliquid aſsequendi ex bonis paternis, ac alios effectus prejudicialeſ tercio ventienti ex perfonis independenter a patre, vel altero, ex cuius tractabut, vel actibus huiusmodi probationes, vel admīnistrabut, ut primo caſu levior probatio ſufficiat, in altero autem fortior, magisque concludens.

Applicando autem ad rem, ultra multos tractatus, & actus, per quos fratres Hieronymi dictum Fabium tan-

dus collectores, & transcriptores quam DD. tot aquivo-
ca, & confundentes.

In isto autem easū, regula est negativa, quæ ita huic reo
convento, & possessori afflatabat, quod scilicet ex voca-
tione activa non inferatur ad passivam, atque vocatis fi-
liis, si in ipsis vocatio effectum ostendatur, non inde confe-
tus in eis inductum gravamen ad favorem nepotum, &
aliorum descendenter, sed substituto terminetur primo
succedenteribus, ut ceteris relat. Socr. conf. 104. num. 3.
cum seqq. lib. 3. bene Paris. conf. 31. num. 28. lib. 2. Crivel.
dec. 5. 62. num. 23. Peregr. art. 29. n. 26. Rota apud Merlin.
dec. 269. num. 3. dec. 181. num. 4. & dec. 486. num. 22. &
seqq. part. 1. recent. dec. 249. num. 6. part. 6. dec. 18. num. 6.
p. 11. 8. & seqq. Et contra regulam deducta ex celesti theo-
rica Cumania quæ infra in Arimini d. c. 92. & seqq.
ut vocato proximiori, dispositio terminetur primo, & non
habetur ultra forem pro gesum.

Verum, quia, sicut vera est regula, ita vera est limita-
tio concurrentibus conjecturam diversam testatoris voluntate
ostendenteribus, ut in eisdem supra allegatis authoritatibus,
admititur, ac passim, dum ad idem conferunt
quæ infra plures habentur ad limitationem conf. 21. Ol-
drad. ac etiam ad materialm vocacionis filiorum in
conditione posteriorum ex Statuto, ut etiam censeatur vo-
catae vocatione passiva, & sic gravatae; Idecirx juxta ferè
generaliter naturam omnium contraversiarum in illa fiduci-
committaria materia cadentium, quæstio remanet potius
facti, & applicationis, quæ juris, an faciliter concurre-
rant necne, tales conjecturae, quæ suadeant limitationem,
qua non probata, fundata est intentio habentis pro re regu-
lam. Manc. dec. 251. numer. 4. cum alias per Bartol.
axiomat. 198.

In hac autem facti specie, ad favorem actorum pro di-
ca limitatione inducenda plures ponderabuntur conjectu-
rae. Primo scilicet illa contemplationis agnationis, ex eo
deducta, quod testator deficitis descendenteribus, tam ex
eis filiis insituis, quam ex Artemisia filia vocata ut
super proximorum de familia, assignata ratione quia
voluntatum dictum praedium in familia conservari mundo du-
rante, & de qua conjectura omnium efficacissima anti-
quioribus relat. Fusar. q. 480. num. 20. cum seqq. Ortho-
bon. dec. 113. num. 33. & seqq. cum concordantibus ad fa-
ticiarem collectis per Adden. ad dec. 622. num. 53. & seqq.
part. 4. recent. tom. 3.

Secundo digestus ad plures gradus substitutionis ex
collectis per Fusar. d. q. 480. num. 55. & seqq. & per Adden.
ad d. dec. 622. num. 53. & seqq. ex quibus habens gen-
nium, vel patientiam transcribendi chartas allegationum
implere poterit, atque ita literatum apud illiteratos, ic
oscenderet.

Tertio strictissima prohibito alienationis, in qua no-
rum inimicorum involvunt confundentes istam conjecturam cum
illa conservantur in agnatione ex collectis ad eidem mox
recensentis; Quartu[m] prohibito detractionum etiam legitimis
nam, quam testator ex aliis bonis detrahit volunt; Quinto
particularis affectio, quam testator erga istud praedium
ostendit, ejusque conspicua qualitas habita proportione lo-
ci, & personarum, ut advertitur etiam apud Fusar. alios
colligentes d. q. 480. num. 76. & seqq. Et sexto fortior
prohibito divisionis.

Singulis autem conjecturæ predictæ congruas recipien-
tibus responsiones, nullaque earum deper se considerantur
poterat solidâ, & efficax; Prima siquidem contemplati-
on agnationis, que fit quidem maxima efficacia, ita ut con-
currente omnis alia quamvis leves magnam robur acci-
piant, eaque deficiente omnes alii quamvis graves modice
remancent operationes, non solum non aderat, sed potius
retrorsum in contrarium ad alias conjecturas debilitan-
das, quoniam testator vocavit simpliciter filios primo in-
stitutorum, nulla adiecta qualitate masculinitatis, adeo ut si
solum feminis fuerint superfluitates, sufficiens, cum hodie
recipiuntur sit regula, masculinum concipiatur nominum; Et clarum quia vocavit etiam in habituum eius filiam tem-
pli, ejusque descendentes, absque adiecto masculinitatis,
& absque onere assumendum cognomen, id estque ob mixtu-
ram feminorum, & cognitorum potius excludit rema-
net agnationis contemplatio, Molin. de primogen. lib. 3.
cap. 5. num. 50. Mantic. ad cornel. lib. 6. cap. 15. numer. 9.
Bellon. jun. conf. 12. num. 29. Rot. apud Gregor. dec. 433.
num. 15. apud Cavalier. dec. 125. n. 10. & iepistime, cum
sit propositio quotidiana.

Neque aliquis momenti videbatur explicata voluntas

conservandi bona in familia mundo durante, cum haec dis-
positio percutiat ultimum substitutionis gradum, quatenus illius causus fieret per mortem sanguinis filii, atque
ab una dispositione cum geminis agnatis non bene inferre
licet ad alteram cum propriis descendenteribus, vel proximis,
quia cum illis nulla urget ratio sanguinis, sed solum illa
agnationis, cum ipsis verò principanter urget ratio sanguinis,
ut advertitur supra in Romana primogenitorie de Bubalo,
dec. 25. & in aliis, ac adverbiter Rovit. conf. 34. num. 3. &
seqq. & num. 8. lib. 1. & Galeot. lib. 2. contrav. 25. num. 44.
& seqq. & per nos. Ab una enim testamenti parte ad alteram
preferenti superiori non bene arguitur, ubi aliqua urget
ratio differentia.

Secunda conjectura digressus ad plures gradus substitu-
tionum est considerabilis, quando est per fidicommissariam
ordinem successivo, fucus autem ubi est per vulgarem,
quoniam tunc uno gradu effectum fortioris, omnes alii
tanquam consecutivi corrunt, nullumque despiciunt indu-
cunt effectum; Siquidem in causa Oldrad. conf. 21. multi
legunt substitutionum gradus, in quorum omnium defec-
tum vocata est Ecclesia Romana, & tamen primo defecto
omnes corrunt, & sic illa conjectura operativa est quan-
do effectum est per activam, & passivam, & per fidicom-
missum successivum, ex deducitis per Adden. ad d. dec. 622. num. 39. & seqq. & num. 49. & seqq. part. 4. re-
cent. tom. 3.

Tertia deducta ex prohibitione alienationis; Et quarta
ex prohibitione detractionum, & legitimis sunt æquivo-
ca leves utpote consecutive, ac famularies fidicommissi fo-
to eis tamen limites, ac pro tempore sive durationis, dum
non concurredit ratio independenter, & in separata oratione
ita concepta, quod possit esse apta inducere novum fidicom-
missum, sive illud ampliare, iuxta ea quæ ad intelligentiam
conf. 626. Decisi habentur plures in precedentibus
super hanc materiam; Eamdemque responsione recipit
texta prohibitionis divisionis, durante scilicet fidicommissu-
m, cuius extensio ultra personas, & causis expressos non
refutatur; Et quod quantum ex qualitate ei, ac peculiari
testatoris affectione, recte intratus operatio in ordine ad
inducendum in hoc prædicto fidicommissum particolare
dum reliqua bona hereditaria ex eadem divisione erant
libera, unde propriece recte cedebant ea quæ circa particu-
lares affectionem in una re habentur infra in Urbinaen-
predi d. c. 129. quamvis in eo causa non bene applicentur,
dum fidicommissum ibi est universale in toto hereditate,
unde non intrat discrecio fidicommissi particularis, dum
non est discrecio fidicommissi generalis.

Quamvis autem singulare dictæ responsiones videbentur
solidæ, ac proprietas conjecturæ prædictæ singulariter con-
siderante non concludentes, Attamen, reflecendo adver-
tam, illa insimul juncta magnam mihi inferrebant diffi-
culturam, id estque petentem confilium monui, ut curaret
cum honesta concordia item dirimere, quoniam omnia
hac insimul juncta, cum regula perpetuo, ac principaliter
attendenda in hac materia, ut singula que non profundi, &
nihilum concludere videbantur voluntatem conservandi
istud praedium in toto potestorate individuum, attendendo
magis substantiam voluntatis defumende ex tanta divisione
magis mala, ac etiam spectata qualitate testatoris, ita gol-
folano modo disponentes, ne non qualitate loci, in quo te-
stamentum conditum est, ubi non potest habetur copia re-
sponsionis, & efficax; Prima siquidem contemplati-
on agnationis, que fit quidem maxima efficacia, ita ut con-
currente omnis alia quamvis leves magnam robur acci-
piant, eaque deficiente omnes alii quamvis graves modice
remancent operationes, non solum non aderat, sed potius
retrorsum in contrarium ad alias conjecturas debilitan-
tas, quoniam testator vocavit simpliciter filios primo in-
stitutorum, nulla adiecta qualitate masculinitatis, adeo ut si
solum feminis fuerint superfluitates, sufficiens, cum hodie
recipiuntur sit regula, masculinum concipiatur nominum;

Et clarum quia vocavit etiam in habituum eius filiam tem-
pli, ejusque descendentes, absque adiecto masculinitatis,
& absque onere assumendum cognomen, id estque ob mixtu-
ram feminorum, & cognitorum potius excludit rema-
net agnationis contemplatio, Molin. de primogen. lib. 3.
cap. 5. num. 50. Mantic. ad cornel. lib. 6. cap. 15. numer. 9.
Bellon. jun. conf. 12. num. 29. Rot. apud Gregor. dec. 433.
num. 15. apud Cavalier. dec. 125. n. 10. & iepistime, cum
sit propositio quotidiana.

ANNOT. ADDIS LXX.

cum duobus seqq.

A pellatione filiorum, an veniant nepotes, & ulteriores
descendentes, habetur quoque actum in hoc codem nit.
d. c. 232. 235. 236. & 243.

Prima ex decisionibus enunciatis in d. c. 71. est impressa
part. 13. recent. dec. 378.

BONONIEN. FIDEICOMMISSI DE SALA

PRO
PHILIPPO BALLATINO
CUM
FACCINETTI.

Causa decisus per Rotam pro Faccinetti.

De eadem materia, an sub nomine filiorum in par-
te dispositiva veniant nepotes, vel ulteriores de-
scendentes, ita ut gravatus restituere filii confe-
tare necne restituere nepotibus; Et de genere pos-
sito in conditione restringendo ad personas dis-
positivæ vocatas.

S U M M A R I U M.

1. Facti series,

2. Resolutio cause,

3. De dicto Jo. Andrea fideicommissum de te non loquitur,

4. De questione, an filiorum appellatio venient nepotes
remissive de utrque opinione.

5. Gravatus restituere filii non confitetur gravatus restituere
nepotibus,

6. Verbum ipsius denotat personalitatem, & fortius opera-
tur restituere filios primi gradus.

7. Ut si testator discretive loquitur est de filiis, nepotibus, &
descendenteribus, tunc appellatione filiorum non venient,
nisi illi primi gradus.

8. Quod si testator refixit ad tempus remotum.

9. De aliis conjecturis, ex quibus venient nepotes, & de-
scendentes.

10. Respondet dictis conjecturis, & quando procedunt.

11. Pars conditionalis regularis a dispositivo, etiamsi non
ampliatur.

12. Dubitatur de resolutionibus;

13. Datur distinctio, quando sub filiorum nomine faciliter de-
bet venire aliis descendentes necne.

14. Quod aliud sit extendere vocabulum filiorum ad nepotes,
& descendentes, aliud vero interpretari ut comprehen-
dat.

D I S C. LXXI.

A libertus Sala instituto hæredi Jo. Baptista filio, perpe-
tuum successivum fidicommissum ordinavit in uni-
versitate descendenteris masculina, quæ defecita, vel non incor-
pota vocavit filia feminis ipsius Jo. Baptista, carumque filios,
& descendentes masculos in infinitum, atque in isto-
rum defectum eis filios testatoris filias, carumque filios,
& contingente causa extinctionis omnium dd. linearum ipsius
testatoris, ac eis filiorum, tunc vocavit puerum eli-
gendum à duabus Canoniciis, uno scilicet Ecclesiæ Cathedralis,
& altero Collegiate S. Petronii.

Ex Jo. Baptista fuerunt superficies Philippus, & Marsilius,
quorum primo defuncto ab ipso maleficia superfluitatem
familia filia, bona confidatior fuerunt in Laurentio filio
Marsili, qui prole carens, donationem fecit Faccinettis,
deinde impugnatam, sed à Rota canonizatam coram Merli.
ut pars ex dec. 399. & seqq. confidit. Post notabile verbis
temporis intervallum, dico Laurentio defunctum, Philippus
Ballatinus dictæ filiae laurentius credens factum esse carum
dicti fideicommissi ad eum favorem, iudicium institutum in Ro-
ta coram Veropio, dato dubio, An confitetur de fidei-
commissi purificatione ad eum favorem, sub diebus 16. Januarii.
& 24. Maii 1662. negativæ respondit, neque causa
ulteriore diputatione progressum hucque habuit.

Resolutionum fundamentum fuit, quod actori non con-
veniret vocatio concepta ad favorem filiarum Jo. Baptista
primi hæredis, carumque filiorum, cum filia eius mat-
ter non esset filia Jo. Baptista, sed neptis ex Philippo filio,
ideo non vocata, & consequenter quod actori obiecto pos-
set vilgate dictorum juristarum originaliter traditum per
Jo. Andri. in addit. ad Spec. fideicommissum de te non loquitur.

Quantus enim apud nos tristes maiores magna fuerit que-
stio, an sub nomine filiorum, præterim in parte dispositiva
veniant nepotes, arque scribentes divisu sint in classes,
quilibet partem contendeat sibi communem, ac magis com-
munem assisteret, ex iis pro utrque de more cumulantur
per Fusar. q. 319. cum plur. seqq. ubi istam questionem gra-
vissimam dicit, eamdemque nodosam, & ancipitem dicit
etiam Rot. apud Merl. dec. 206. numer. 8. & seqq. repet. dec. 6.
p. 5. rec. ac etiam latè habetur apud Castill. l. 5. contr. c. 66. ubi
pariter juxta confutum elaboratum, minime patiens
stylum regentur ferè omnes de materia tractantes;
Ad eò ut non semel, viderim per scriptores hincide totam
vitam constitui in parte numericæ, & quinam major num-
erus, uni vel alteri opinioni assisteret.

Atamen Rotæ vilum est sequi opinionem negativam,
carique per regula statuere, iupotē sermonis ac verborum
proprietati magis consonant latè habetur d. dec. 206. Merl.
alias dec. 6. p. 5. rec. dec. 279. p. 6. & in aliis de quibus in hu-
mis causa decisionibus.

Quoties enim agitur de parte dispositiva, & ad effectum
inducendi, seu prorogandi gravamen, non est faciliter
etiam sermonis proprietate recedendum, quoniam onera
non sunt multiplicata, sed portus restrinxenda, neque gra-
vatus restituere filii dicendum est gravatus restituere nepo-
tibus, ut ceteris relat. Menoch. conf. 215. n. 22. cum seqq.
Cephali. conf. 107. n. 7. Rot. apud Millin. dec. 373. n. 7. apud
Merl. dec. 60. p. 2. rec. & dec. 279. p. 6.

Clarissim verò duplice circumstantia regulam coadiju-
vant, atque limitationem excludent; Primo scilicet ob verbum
ipsius praefato Jo. Baptista adjectum, quod personalitatem
denotat, ut in specie de hoc verbo ipsum, ad hunc præcium
effectum d. dec. 307. n. 9. & dec. 667. n. 6. p. 2. rec. Et de verbo
suo, vel suis, Menoch. d. conf. 215. n. 51. & conf. 247. n. 10.
& generaliter in Sarafaten, feudi cor. Dunoz. inter suas dec.
748. & 762. dec. 330. p. 11. rec. & in aliis frequenter.

Et secundum clarius ob circumscriptionem modum
quem testator adhibuit quando de descendenteribus loqui vo-
luit, dum eos lib. proprio vocabulo dicitur à filiis vocavit;
ista enim discretiva concurrente dici non potest, quod ha-
buerit horum terminos pro synonymis, & consequenter magis
de plane d. regula, ut post antiquiores ab eis relat. Gabe.
deverb. fin. concil. I. n. 9. Soc. conf. 49. n. 1. Fufar.
g. 321. n. 17. & dec. 667. n. 7. p. 2. rec. dec. 473. n. 21. p. 4. rec. tom.
3. in Bonon. transactionis 30. Martii 1648. Cello inter suas dec.
492. p. 9. & dec. 667. p. 10.

Secundum alias recte velut absurdum, ut extranei, seu
alias minus dilecti excludente descendentes, vel præde-
cessores, ex plenè relata per Fusar. d. g. 320. n. 44. cum ita ex-
traneus puer eligendus à Canonici admitteretur.

Et tertio, quod testator posuit in conditione universam

ejus, suorumque filiorum, tam masculorum quam femininorum
descendenterium, ac filium, secundum concord. per Soc.
jun. conf. 11. n. 16. cum seqq. l. 3. Surd. conf. 344. n. 17. Rot.
dec. 18. n. 1. & 2. p. 8. rec. cum aliis de quibus infra in Rom.
fideicommissi de Maximis d. 84. & in aliis.

Respondet decisiones, ad primum, & bene, talem con-
jecturam recte procedere, quando non adhuc discretiva

cum quia ita etiam tempore remotissimo providit, vocando
descendentes discretive à filiis primi gradus; Ad secundum

vero procedit cum assumpcio, de quo supra in Bonon. fidei-
commissi de Amorinis d. 20. & in decisionibus in ea cau-
la editis cor. Melio, quod scilicet debile reputatur absurdorum

argumentum, ubi testator voluntas non assit, quoniam non
queritur cur, sed quid testator voluerit. Atque in d. a. Bonon. de Amorinis agitur de admittendo pteros extra-
nos forte eligendos, neglectis propriis descendenteribus tes-
tatoris.

Et tertiū respondet, quod nunc pars conditionis politi-

quando non procedit pars dispositiva restricta ad certas personas, ita enim accidente,

altera pars conditionalis ab ea regulatur, neque operatur

extensionem ad alias personas non vocatas. Soc. jun. conf.
59. n. 30. & seqq. l. 3. Gabr. conf. 59. n. 32. & seqq. l. 2. Rot.
dec.

dec. 95. n. 2. cum seqq. p. II. rec. in d. Bonon. fideicommissi de Amorini 30. Maij 1659. Melito. & in aliis.

Hic tamen non obstantibus, reflectendo etiam ad solam veritatem, resolutiones non placuerunt, ideoque intellectum in eorum obsequium captivare non potuit. Licet enim omnes dicta conclusiones, ac responses respectivae in abstracto, seu in suis casibus sint vere, attamen videbatur quod non bene applicarentur ad factum, cuius potius, ac voluntatis ista est quæstio quam juris, unde propteræ tota facta series attendenda est, ex illa defensuando verisimilem testatoris voluntatem non autem illam considerando per partes; Nullum enim danu hodie assumptionem quod vestrum non valeat cum conclusionibus, & doctrinis in suis casibus veris, sed punctus est in applicatione, ideoque pro meo iudicio semper errorem vnum est hujusmodi ultimum voluntatum questiones, ita cum doctrinis, & conclusionibus generalibus decidere.

Ad id autem dignoscendum advertebamus, magnam esse differentiam inter casum, in quo de ista quæstione agatur ad effectum libertatis bonorum, ut sc. prædefinitis filiis primi gradus, extantibus autem nepotibus, vel ulteriorebus de clementibus substitutio caducata censeatur, & casum in quo non cestis substitutio, sed ulteriore probatum habeat ad diversum gradum, seu diversum genus personarum; Primo enim causa urgenter ipsius gravati, qui gravatus restituere filios, dicendus non est gravatus restituere nepotis, urgente regula prohibente extentionem, seu multiplicacionem oneris, & servitios, & in his terminis loquuntur Menochi cons. 215. n. 22. & seqq. Caphal. cons. 107. Rot. dec. 507. & 667. p. 2. rec. & 279. p. 6. & aliae authoritates in his decisionibus adductas, non bene tamen applicatae ad alium casum, in quo gravati non interficiunt vocabulum filiorum ad illos primi gradus restrinximus, dum non exinde extirpar ab onere, neque acquirit libertatem bonorum. Quinimodo potius idem vocabulum in lata, & in propria significacione accipi, ut ita magis ejus proximis, & conjunctis, quam proflus extraneis, vel remotoribus restitutis, ut admittunt istem Caphal. Menochi. & Rot. ubi proxime, eum alius per Fusari. qu. 319. no. 11. & q. 413. per rot. neque in decisionibus autoritas, que percutendo illum secundum casum firmet hanc inveteratim restrictionem.

Unde propteræ observabamus dictas conjecturas resulantates a protractione in tempus remotum, nec non ab absurdo, sed inveteratim, & fortius ab eo quod omnes descendentes, amissive linea posse existent in conditione, ut supra, considerandas non esse tanquam alterativas voluntatis alias certa, & clare, sive tanquam inducendas extensionis fideicommissi de causa ad causam, vel de personis vocatis ad alias non vocatas, & cum quod presupposito proceditur in hujus causa decisionibus. Verum in his facti specie, cum sat ambiguum sit in jure, ac vocabulum filiorum conveniat necesse etiam nepotibus, ac ulteriorebus de clementibus, idcirco omnia praedita, & alia consideranda est, ut dicemus Octaviam orta est controversia super hujusmodi fideicommissaria successionem, & introducta causa in Rota Florentina, prodierunt ab ista contra Octavianam motiva, que in substantia sunt idem, ac Rota Romana decisiones, unde propteræ ex parte dicta Octavia requiritus ful ad fideicommissum, seu respondendum dictis motivis.

Premissum igitur longo apparatu super questione generali, & in abstracto, an sub nomine filiorum veniant nepotes, necne, ut ita dicta substitutio concepta ad favorem filiarum dd. filiorum convenire posset præfatis nepotibus Camilli, deducemus cum eo prolixo superfluo styllo, qui in eponymous extra Curiam ad vulgi considerationem adhiberi solet, doctrinas, & rationes utriusque sententiae de quibus Furius, & Caftillus, ac Rota, & carteri infinitus dico. præced. atque concludebam, sequendo opinionem, quam sequitur Rota Romana, que eam dicti melius fundatam, ac verborum proprietati magis adaptaram, ut sub nomine filiorum non ventiant nepotes, & consequenter quod regulare afficeret Octavia filie primi gradus filiorum testatoris in exclusionem dictarum alliarum feminarum, non queant esse filii, sed nepotes, deducendo individus, ac speciales decisiones, que pro feminis primi gradus in exclusionem alliarum juxta casum prædicti habentur dec. 507. & 667. p. 2. rec. ac tamen in idem deducemus decisiones tunc jam editas in Bonon. fidei de Sala coram Veropio, de quibus d. dico. præced. Cumque in dictis motivis procederetur cum propositionibus, & doctrinis, & rationibus generalibus, nullaque adducetur doctrina specialis, que istos terminos prædictos percutiat, idcirco intrare dicemus propositionem, quam in foro, magis quam per eum, frequenter habemus admisimus, ut individualibus authoritatibus, non curatis regalis, & propositionibus generalibus deferri debet, ut dec. 543. n. 1. p. 1. divers. dec. 721. n. 5. p. 2. rec. & dec. 122. ins. p. 5. Franch. dec. 269. n. 3. & 4. Marti voto 6. n. 7.

Numinus vero in hac materia referre advenirebat inspicere, an regula juris, vel alteri assisteret, quamvis revarias iste ultimorum voluntatum questiones sint potius facti, & applicationis, quam juris, ad consuetam regulam virtutem, seu operationem, ut ille, qui eam pro se habet, alio non egat extrinseco fomento, sed habere dictatur in-

FLORENTINA FIDEICOMMISSI DE MEDICIS

PRO

MARCHIONISSA OCTAVIA DE MEDICIS

C U M N.

Responsum adversus motuca Rota Florentina.

De eadem materia, an appellatio filiorum in parte dispositiva veniant nepotes. Et in specie, vocatis filiis filiorum, an veniant filii nepotum in exclusionem filiarum ex filiis primi gradus.

S U M M A R I U M .

1 Facti series.

2 De questione, an sub nomine filiorum veniant nepotes, ut regula ait negravia.

3 Dobrini: specialibus est defendendum.

4 Habens pro regulam dicitur habere intentionem fundam, & quis sit effectus, an juris regula affista, vel resistat.

5 De conjecturis ex quibus sub nomine filiorum non veniant nepotes.

6 De conjecturis studentibus contrarium.

7 Quare in causis extra Curiam non faciliter posse efformari iudicium pro veritate.

8 Derivatione dubitandi in presenti causa.

9 Quomodo decidenda sit quæstio, de qua n. 2.

D I S C . LXXII.

C Arolus de Medicis, institutus quatuor filiis cum perpetuo reciprocio fideicommisso ad favorem universæ descenditæ masculinæ, ea defecta vocavit filias feminas dictorum filiorum earumque filios, quibus etiam deficientibus proficit ad quoddam alios substitutionem gradus ad rem non facientes favore transversum, ac demum in omnium decisionibus adhuc, non bene tamen applicatae ad alium casum, in quo gravati non interficiunt vocabulum filiorum ad illos primi gradus restrinximus, dum non exinde extirpar ab onere, neque acquirit libertatem bonorum. Quinimodo potius idem vocabulum in lata, & in propria significacione accipi, ut ita magis ejus proximis, & conjunctis, quam proflus extraneis, vel remotoribus restitutis, ut admittunt istem Caphal. Menochi. & Rot. ubi proxime, eum alius per Fusari. qu. 319. no. 11. & q. 413. per rot. neque in decisionibus autoritas, que percutendo illum secundum casum firmet hanc inveteratim restrictionem.

Obligunt reliqui heredes abique prole, excepto Camillo, ex quo fuerint superfluitas Vincentius masculus, qui solus succedit; & Octavia femina, defuncto autem dicto Vincentio fine prole masculina relicitus duabus filiis, inter illas, & dictam Octavianam orta est controversia super hujusmodi fideicommissaria successionem, & introducta causa in Rota Florentina, prodierunt ab ista contra Octavianam motiva, que in substantia sunt idem, ac Rota Romana decisiones, unde propteræ ex parte dicta Octavia requiritus ful ad fideicommissum, seu respondendum dictis motivis.

Premissum igitur longo apparatu super questione generali, & in abstracto, an sub nomine filiorum veniant nepotes, necne, ut ita dicta substitutio concepta ad favorem filiarum dd. filiorum convenire posset præfatis nepotibus Camilli, deducemus cum eo prolixo superfluo styllo, qui in eponymous extra Curiam ad vulgi considerationem adhiberi solet, doctrinas, & rationes utriusque sententiae de quibus Furius, & Caftillus, ac Rota, & carteri infinitus dico. præced. atque concludebam, sequendo opinionem, quam sequitur Rota Romana, que eam dicti melius fundatam, ac verborum proprietati magis adaptaram, ut sub nomine filiorum non ventiant nepotes, & consequenter quod regulare afficeret Octavia filie primi gradus filiorum testatoris in exclusionem dictarum alliarum feminarum, non queant esse filii, sed nepotes, deducendo individus, ac speciales decisiones, que pro feminis primi gradus in exclusionem alliarum juxta casum prædicti habentur dec. 507. & 667. p. 2. rec. ac tamen in idem deducemus decisiones tunc jam editas in Bonon. fidei de Sala coram Veropio, de quibus d. dico. præced. Cumque in dictis motivis procederetur cum propositionibus, & doctrinis, & rationibus generalibus, nullaque adducetur doctrina specialis, que istos terminos prædictos percutiat, idcirco intrare dicemus propositionem, quam in foro, magis quam per eum, frequenter habemus admisimus, ut individualibus authoritatibus, non curatis regalis, & propositionibus generalibus deferri debet, ut dec. 543. n. 1. p. 1. divers. dec. 721. n. 5. p. 2. rec. & dec. 122. ins. p. 5. Franch. dec. 269. n. 3. & 4. Marti voto 6. n. 7.

Numinus vero in hac materia referre advenirebat inspicere, an regula juris, vel alteri assisteret, quamvis revarias iste ultimorum voluntatum questiones sint potius facti, & applicationis, quam juris, ad consuetam regulam virtutem, seu operationem, ut ille, qui eam pro se habet, alio non egat extrinseco fomento, sed habere dictatur in-

tentionem fundatam in sola regula, donec allegans limitationem illam proberet, utpote in dubio non presumendum: Multo vero magis, ubi regula affistunt etiam aliqua administrativa, vel conjectura; Licet enim circa conjecturam pondus, ac efficaciam, certa, & determinata regula dari non possit, cum totum depositum sit in iudicis prædenti arbitrio, regulando ex facti qualitate, ex qua in uno casu aliquæ conjecturæ cendiæ sunt efficaces, in alio vero simili, quinimodo individuo censi debent inefficaces; Attamen nimis referit, an regula juris affista, vel refuta, cum habens resistentiam, utpote ad concludentem probationem adfringat fortibus, nimiumque effectibus conjecturis. E converso autem illi, qui habet affistentiam, seu regulam, sufficientem conjectura tales quales, ut ita debilitate, seu sufficiens posse contrarium probatum non limitacionis. Ideoque ad hunc effectum latiss refert inspicere, cui in questionibus juris affista ca opinio, qua in dubio recipienda est pro regula.

Hic igitur ita prænotatus, pro Octavia filia immediata probabilis respondentem esse dicemus, Tum ob affistentiam regulam, ut appellatio filiorum non veniant nepotes.

Tum etiam ob dictas decisiones, & autoritates speciales;

5 Ac etiam, quia in eisdem regula comprobationem plenarie concurrebat administrativa, illud præfitem, quod resultabat ex verbis, vel dictioribus personaliter denotantibus, dum testator substitutus filias feminas dictorum filiorum, ut de hujusmodi dictioribus, vel verbis personaliter denotantibus ad hunc præcium effectum habetur.

d. dico. præced. deducendo isto responsu, pleniori forsan calamo omnes authoritates, & decisiones ibi insinuatas.

Et fortius tamen alio nimis vchementi administrativo, de quo pariter d. dico. præced. resultante a disretivo modo loquendi, quod scilicet testator in pluribus disretive loquitur, ut operatur etiam cum non subditis.

9 De conjecturis ubi filii, vocantur ad portionem patris.

10 De aliis conjecturis.

11 Fideicommissaria, datur retentio bonorum gravari pro reintegratione fideicommissi accidente, ramen ligandate.

12 Quod necessaria non sit omnimoda liquiditas.

D I S C . LXXIII.

R Enta eadem facti serie, de qua supra in ita causa dicta motiva innobantur, substitutionis facti ordinatum in tempus remotissimum, & post extincionem quatuor lineas masculinas filiorum, ac etiam altera absurdum, ut feminam tractu temporis, earumque descendentes effecti remotissimi excluderent, filias ultimi morientis, & de quibus pariter d. dico. præced. Attamen itanum premisisti, authoritatis specialibus, in quibus ita conjectura non judicantur preponderantes, dicemus omnino respondendum esse pro Octavia filia immunita, & recedendum esse à motiis.

Dicemus hæc scribens in causa tanquam Advocatus ad requirentes opportunity, non potius autem desuper efformare iudicium maturum pro veritate, Tum quia raro id potius in dictis casulis, que agitant extra locum reidentia, unde audiunt non possunt alterius partis omnia

7 fundamenta, minusque habent illa distincta notitia facti, eisque circumstantiarum, quæ ad hunc effectum, omnino necessaria est, Tum etiam, quia nimium apud me urgente ratio absurdum, ac inverisimiludinum, ut in pari concubitu, sicut ex parte dicti probatur, non potuerit, neque ex fideicommisso gravare; Quare cum introducta esset causa in Rota coram Bevilacqua datum fuit dubium,

8 An consenserit fideicommissaria? Illoquo disputato sub die 27. Martii 1658. affirmativa prodit resolutio, confirmata sub die 1. Martii 1660. Deinde vero datum fuit aliud dubium, An competit retentio, sub die 7. Junii 1660. negativæ refutatio, ita facta melius dilucidato, & reproposita causa sub die 14. Martii 1661. recedendo à dictis resolutum fuit pro retentione, atque hæc secunda resolutio confirmata sub die 16. Martii 1662. coram eodem Bevilacqua.

In his autem disputationibus due sicut sunt inspectiones, una super puncto, an filii in conditione potius cendiæ, ut altera super competentiæ retentiois, ut supra; quatenus ergo pertinet ad primum, egomet, qui sufficiens pars dictarum fororum allegantium vocationem filiorum in conditione potiorum, admittitbam regula esse in contrarium, confitudo fundatum in limitatione resultante a conjecturis, talem voluntatem præferentibus; Licet enim inter antiquiores nodosa fuerit quæstio ita futuræ intellexit celebris glossa in L. Lucius de vulg. & pop. An

3 filii in conditione potius cendiæ vocati, atque affirmativa non improbabilius nititur fundamentis; Attamen in foro, præferimus vero in pluribus casibus, vel confitimus

9 pro veritate, vel gerendo partes Advocati, pro una partibus habui hunc articulum præ manibus, arque agnovi multitudinem speciem regulari certam, & generalem desuper flauit, cum revera sint questiones facti, diversimode decidenda; prout singulorum casuum particulares circumstantie exigant, quæamvis dispositiones in verbis essent similares.

4 Verum quia, sicuti recepta est regula, ita etiam recepta, & absoluta est limitatio ex conjecturis in contrarium gentibus, ut, tam de regula, quam de limitatione patet ex collectis per Fusari. qu. 437. Hodie controv. 10. Thesaur. dec. 96. Buratt. & add. dec. 385. Merlin. decif. 359. & 447.

K apud

